

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming – wijziging ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Wij Windenergie Staphorst B.V.
Aangevraagde activiteiten :	WNB aanvraag wijziging bestaande ontheffing marterachtigen en egels
Datum ontvangst aanvraag :	11 november 2021
Locatie :	Berkenstouwe 14 in Staphorst
Datum beschikking :	16.12.2021
Kenmerk :	D2021-11-004590
Zaaknummer :	2021-012094

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	5
A.4	Niet mee eens?	6
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ DE WIJZIGING VAN HET BESLUIT	7
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	7
B.2	Algemeen.....	7
B.3	Soortspecifiek.....	7
B.4	Overige zaken.....	8
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	9
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	9
C.1.1	Bevoegdheid	9
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	9
C.1.2	Procedure.....	9
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	9
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	9
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	9
C.1.3	Toetsingskader soorten	9
C.1.3.1	Wettelijke regels	10
C.1.3.2	Provinciaal beleid	10
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN.....	10
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	10
C.2.1.1	Omschrijving van de wijziging van het project / activiteiten.....	10
C.2.2	Doel van (de wijziging van) het project.....	11
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	11
C.2.4	Periode.....	11
C.2.5	Onderliggende documenten.....	11
C.2.6	Aanvullende gegevens.....	11
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	11
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	11
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek.....	11
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	12
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	13
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	13
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	14
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten.....	14
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	14

D. SLOTCONCLUSIE	14
BIJLAGE 1. VERVANGEND LEEFGEBIED EGEL.....	15

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

van het adviesbureau Pondera heeft, namens uw organisatie, een verzoek tot het wijzigen van uw ontheffing (verleend 10 juli 2020, kenmerk 2019/0363029) op grond van de Wet natuurbeschermingswet – onderdeel soorten (verder Wnb) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 11 november 2021 ontvangen en geregistreerd onder kenmerk 2021-012094.

De aanvraag is gedaan vanwege wijzigingen in verband met de realisatie van een windpark, voorgenomen route toegangsweg/bouwweg, locatie Berkenstouwe 14 in Staphorst. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij wijzigen uw ontheffing¹ met kenmerk 2019/0363029 voor de locatie Berkenstouwe 14 in Staphorst. Het gaat hierbij om het toevoegen van een aantal soorten aan de bestaande ontheffing in verband met de voorgenomen route voor een toegangsweg/bouwweg, in verband met de realisatie van een windpark.

Wij besluiten u **aanvullend** op de bestaande ontheffing, een ontheffing² te verlenen van verbodsbepalingen voor nationaal beschermde soorten. In het bijzonder gaat het om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van egel, bunzing, hermelijn en wezel opzettelijk te beschadigen of te vernielen³.

Deze wijziging van de ontheffing treedt in werking de dag na de verzenddatum van dit besluit. Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit:

- Econsultancy, 8 oktober 2021. Project en mitigatieplan Haarweg te Staphorst
- Kaart compenserende maatregelen in de stroken, Pondera.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

¹ Op basis van art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb

² Op basis van art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb

³ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Staphorst;
- [REDACTED], Pondera.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

[REDACTED]

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ DE WIJZIGING VAN HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2021-11-004590). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

- I. Deze aanvullende ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- II. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden (inclusief controles) informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁴, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

B.3 Soortspecifiek

Aanlegwerkzaamheden

- III. Bij de uitvoering houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de betreffende soorten. Dit betreft de voortplantingsperiode (maart-september) voor egel, bunzing, hermelijn en wezel en (voor egel) de overwinteringsperiode (november-maart).

Vervangend leefgebied

- IV. Voor 1 februari 2022 en voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden, realiseert u de maatregelen (verbeteren 900 m² leefgebied, muizenruiters, realisatie 3 kunstmatige/ semi-natuurlijke verblijfplaatsen voor kleine marters en 2 takkenbossen), zoals die zijn beschreven in bijlage 1a van dit besluit.

⁴ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

- V. Na afronding van de aanlegwerkzaamheden aan de toegangsweg zorgt u er binnen 1 maand voor dat tenminste 1.800 m² geschikt leefgebied wordt gerealiseerd door een combinatie van maatregelen zoals beschreven in bijlage 1b van dit besluit. Hierin worden tenminste 3 structuren geschikt voor marters en 2 structuren geschikt voor egels gerealiseerd.
- VI. Afronding van de werkzaamheden inclusief de realisatie van vervangend leefgebied wordt binnen 1 week na afronding van die werkzaamheden per email gemeld aan meldpunt Overijssel. Bij de melding wordt aangegeven op welke wijze het vervangend leefgebied is ingericht, op welke wijze het zal worden beheerd. Voeg bij deze melding de instemmingsverklaring(en) toe van de eigenaars van de gronden waarop de vervangende leefgebieden zijn aangelegd.
- Afwijking van kwetsbare periode egel**
- VII. In afwijking van voorschrift III kan tijdens de overwinteringsperiode van de egel worden gewerkt met de volgende aanvullende voorschriften (VIII t/m XI).
- VIII. Voorafgaand aan het verwijderen van beplanting voert een ecologisch deskundige een controle uit om na te gaan of egels aanwezig zijn. Hierbij worden visueel gewerkt, ondersteund met kijkers met warmtebeeld en/of endoscopen. Indien na inspectie door de ecologisch deskundige blijkt dat er geen egels aanwezig zijn in een of meerdere terreindelen, kunnen de terreindelen in langzaam tempo gemaaid/gefreest worden en afgegraven.
- IX. Indien uit de inspectie door de ecologisch deskundige blijkt dat er egels aanwezig zijn, dan worden de verblijfplaatsen van egel gemarkeerd en inclusief een zone van 1-2 m rondom tijdelijk gespaard door de toegangsweg iets te versmallen of te verleggen. U meldt de resultaten van de inspectie binnen 5 werkdagen na afronding bij het meldpunt.
- X. Indien het voor de aanleg van de tijdelijke weg niet mogelijk is bij de inspectie volgens voorschrift VIII aangetroffen verblijfplaatsen met aanwezige egels te sparen tot tenminste 1 april 2022, dan kunnen de egels worden verplaatst. Dit verplaatsen kan uitsluitend na onze voorafgaande schriftelijke (waaronder ook email verstaan wordt), toestemming verplaatst naar daartoe speciaal aangelegde, goed geïsoleerde overwinteringsplaatsen in geschikt leefgebied. De wijze van verplaatsen en de onderbouwing waarom dit noodzakelijk is wordt in de melding aangegeven.
- Uitgangspunten/voorwaarden bij de uitwerking van de wijze van verplaatsen zijn het aanbieden van voldoende en geschikt voedsel, op een wijze waarbij dit voedsel niet bederft. Niet verplaatsen in perioden met (nacht)vorst. Tot 1 april 2022 moet het welzijn van de verplaatste egels worden gemonitord en moet het voedsel worden aangevuld indien noodzakelijk. 1-2 dagen na verplaatsing moet een eerste controle worden uitgevoerd, dan na 1 week een hercontrole. Daarna kan de frequentie worden aangepast naar eens naar 2-3 weken, naar inzicht van de ecologisch deskundige en afhankelijk van de inzet van middelen zoals een wildcamera. De resultaten van de controles en aanpassingen van frequenties worden gemeld bij het meldpunt.
- XI. Na verplaatsing van de egel kunnen de werkzaamheden op locaties beschreven in voorschrift IX worden voortgezet.

B.4 Overige zaken

- XII. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de egel, hermelijn, wezel en bunzing.
- XIII. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan

met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁵. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Staphorst gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Staphorst

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

⁵ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming⁶ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁷ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017⁸ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten⁹ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

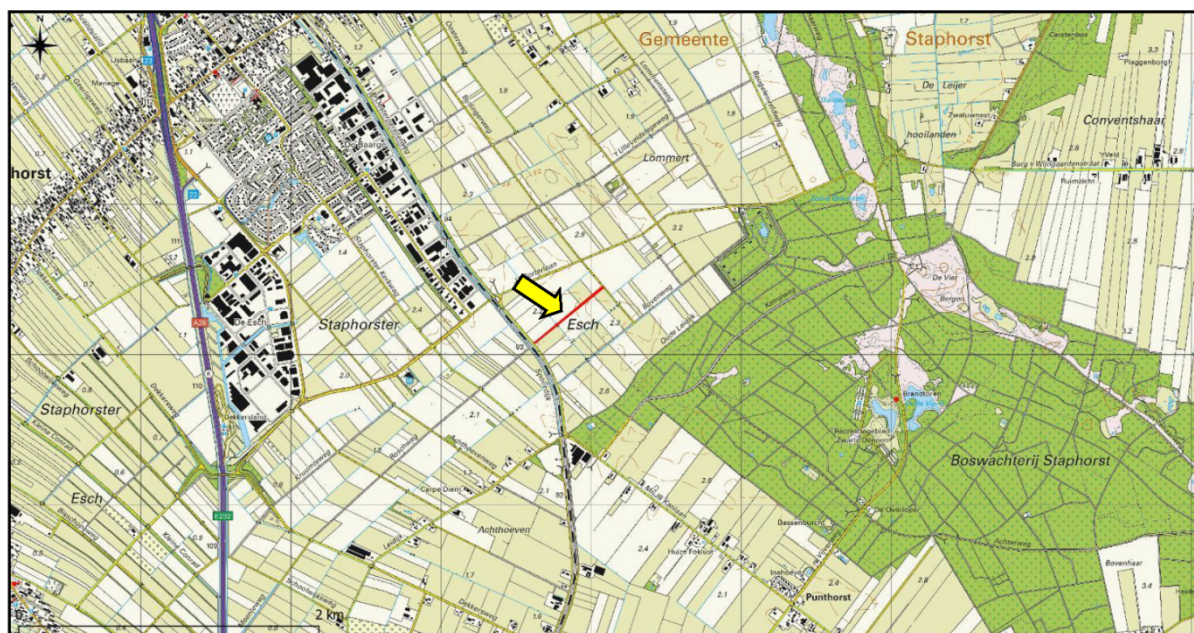
Daarnaast gebruiken wij voor beschermde soorten waar geen kennisdocument voor opgesteld is, ook de 'Handreiking Soortenbescherming in Overijssel' (Provincie Overijssel, 2021) bij onze toetsing.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van de wijziging van het project / activiteiten

Tussen Staphorst en het bosgebied Boswachterij Staphorst / Zwarte Dennen wordt een windpark gerealiseerd. Hiervoor hebben wij ontheffing afgegeven. Voor de aanvoerroute voor de installatiewerkzaamheden is een aanvoerroute nodig. Hiervoor wordt de Haarweg verhard en verbreed, waarvoor vegetatie verwijderd dient te worden. In onderstaande kaart is de locatie weergegeven.

⁶ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁷ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

⁸ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

⁹ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

De Haarweg dient daarvoor te worden voorzien van verharding en fundering. De verharding zal maximaal 4 meter breed worden. Er zal tussen de 35 en 65 cm diep gegraven worden ten behoeve van de versterking van de weg. Vrijgekomen grond wordt benut voor het creëren van bermen aan weerszijden van de toegangswegen. Die aanvullende bermen worden tussen de 50 en 100 cm breed aan beide zijden van de weg. Tussen de verharde stroken wordt grasbeton geplaatst.

Ten behoeve van de verharding van de Haarweg zullen er bomen moeten worden gekapt en een aantal opgesnoeid. De bomen zullen worden herplant, waardoor de groenvoorziening wordt gecompenseerd. Er wordt een melding ingediend voor de kap van de bomen, waarin de herplant van de bomen verder wordt beschouwd.

De aanleg van de verharding vindt zo spoedig mogelijk na ontheffingverlening plaats om de geplande aanleg van het windpark niet te vertragen.

C.2.2 Doel van (de wijziging van) het project

Realisatie van toegangsweg, zodat de aanleg van het windpark kan plaatsvinden. De doelstelling van het windpark is productie van duurzame energie.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor egel, bunzing, hermelijn en wezel van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen¹⁰.

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd vanaf 11 november 2021. In de aanvraag is geen einddatum genoemd. De oorspronkelijke ontheffing geldt tot en met 1 januari 2049.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Econsultancy, 8 oktober 2021. Project en mitigatieplan Haarweg te Staphorst
- Kaart compenserende maatregelen in de stroken, Pondera.
- Machtiging

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 11 november 2021 ontvangen. Er zijn geen aanvullende gegevens gevraagd.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel de 'Handreiking Soortenbescherming in Overijssel' (Provincie Overijssel, 2021) bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport 'Project en mitigatieplan Haarweg te Staphorst'¹¹ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Quickscan met veldbezoek op 17 augustus 2021. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat.
- Voor het onderzoek naar de habitatgeschiktheid van de onderzoekslocatie en de directe omgeving is aan de hand van één veldbezoek (op 20 september 2021) en een bureaustudie een ecologische functiekaart opgesteld. Hierin werden de aanwezige en omliggende habitats geanalyseerd en de

¹⁰ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

¹¹ Hoofdstuk 3 pagina 5 tot en met 10

habitatkenmerken voor de (kleine) marterachtigen en egels weergegeven (foerageergebied, voortplantingsplaatsen, essentiële route etc.). Het veldbezoek is uitgevoerd door Econsultancy.

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek voldoende is om de (mogelijke) aanwezigheid van verblijfplaatsen van egel en kleine marters vast te kunnen stellen. Het onderzoek voldoet aan onze handreiking.

De bermen langs de Haarweg zijn matig geschikt voor deze soorten als vaste rust- en verblijfplaatsen. Er ontbreken structuren als hout- en steenstapels, houtwallen, stallen, holle bomen en hooibalen. Sommige delen van de bermen langs de Haarweg bevatten wel struweel en langs de bermen liggen greppels. Onder en in deze beschutte delen zouden (kleine) marterachtigen en/of egels vaste rust- of verblijfplaatsen kunnen hebben.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Als gevolg van de ingreep gaan (tijdelijk) twee bermstroken van 600 meter lang en ongeveer 1,5 meter breed verloren. Slechts delen van deze bermstroken zijn geschikt voor bunzing, hermelijn, wezel en egels. Daardoor zal maximaal 1800 m² matig geschikt leefgebied tijdelijk zal verdwijnen.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag¹², zijn voldoende. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de bunzing, hermelijn, wezel en de egel zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Aanbieden vervangend leefgebied door verbetering van ander matig geschikt leefgebied in de omgeving. Hierdoor neemt de capaciteit en mogelijkheden van dit gebied toe. De verbeteringen vinden plaats door realisatie van ruigtevegetatie (door inzaaien), aanplant van struiken, aanleg van een parallelle greppel. Oppervlakte 900 m².
- Aanbrengen muizenruiters.
- Aanbrengen minimaal 3 verblijfplaatsen voor kleine marters in de vorm van dakpanstapels, hooi- en strobalen of steenstapels
- Aanbrengen minimaal 2 verblijfplaatsen voor egel in de vorm van takkenbossen / stapels.
- De nieuwe bermen langs de Haarweg en nieuw aangelegde wegen worden geschikt gemaakt voor marters en egels door een combinatie van de onderstaande maatregelen te realiseren onder begeleiding van een deskundig ecooloog. Hiervoor worden heggen en houtwallen aangeplant, droge greppels ingericht door struikgewas, vergroting voedselaanbod door graven van poelen, realisatie van takkenrillen, muizenruiters en het creëren van verblijfplaatsen door de aanleg van takkenbossen, struiken, steen-stapels, hooi- en strobalen of dakpanstapels. Oppervlakte >1.800 m².
- Doordat de kwetsbare periodes elkaar strak opvolgen, is er weinig tijd om de werkzaamheden geheel buiten de kwetsbare perioden uit te voeren. Voor de handelingen tijdens de winterrust van de egel wordt daarom voorafgaand aan het verwijderen van de vegetatie de gehele locatie zorgvuldig visueel gecontroleerd op aanwezige egels, ondersteund met een warmtecamera en endoscoop. Als er geen egels aanwezig zijn kan de vegetatie onder ecologische begeleiding worden verwijderd. *Opmerking.* Het gebruik van een warmtebeeldcamera kan ondersteunend werken, maar de lichaamstemperatuur van egels kan in de winter sterk dalen tot (onder de) 5 °C.
- Als er wel egels aanwezig zijn, dan wordt de locatie gemarkeerd en wordt de verblijfplaats (inclusief een zone van 1-2 meter rondom) tijdelijk gespaard, bijvoorbeeld door de toegangsweg plaatselijk iets te versmallen of te verleggen.
- Alleen als het niet mogelijk is de toegangsweg aan te passen, kunnen aanwezige egels voorzichtig worden verplaatst, naar het compensatiegebied waar voorafgaand alternatieve, geschikte rustplaatsen zijn gecreëerd. Dit moet voorafgaand bij ons worden gemeld.
- Daarbij zullen de werkzaamheden in één richting worden uitgevoerd, zodat dieren de kansen krijgen te ontsnappen. De graafwerkzaamheden worden voorzichtig en onder ecologische begeleiding uitgevoerd. Hierbij wordt 'gelaagd' te werk gegaan, waardoor eventuele hollen/holletjes van marterachtigen op tijd worden opgespoord en de dieren niet worden verwond.

¹² Hoofdstuk 6 pagina 18 tot en met 21

Egels zijn heel gevoelig tijdens de winterrust. Wakker worden kost energie waardoor de overleving in gevaar kan komen. Toch slapen egels niet de gehele winter, maar worden eens in de 7-11 dagen wakker, waarbij ze mogelijk wat eten en soms zelfs van nest veranderen. Volgens onderzoek in Engeland¹³ heeft het uitzetten van opgevangen egels in de winter geen negatief effect op de overleving. Daarbij werden de egels in een kunstnest met voer uitgezet in perioden zonder vorst (tenminste 2 dagen voorafgaand en 5 dagen zonder vorst voorspeld na uitzetting).

In verband met de gevoeligheid van egels in winterrust, nemen wij additionele voorwaarden voor de uitvoering op, als het niet mogelijk is de rustplaatsen van de egel te ontzien.

- Er moeten voldoende geïsoleerde verblijfplaatsen voorafgaand aan de verplaatsing worden gerealiseerd, die moeten worden voorzien van voldoende en geschikt voedsel, de gehele winterperiode. Het verplaatsen is alleen toegestaan in perioden zonder nachtvorst.
- Daarnaast moet het welzijn van de egel en de hoeveelheid voedsel worden gemonitord tot het einde van de winterperiode. Daarbij kan ook gebruik worden gemaakt van een wildcamera, in combinatie met fysieke controles. 1-2 dagen na verplaatsing moet een eerste controle worden uitgevoerd, dan na 1 week een hercontrole. Daarna kan de frequentie worden aangepast naar eens naar 2-3 weken, naar inzicht van de ecologisch deskundige. De resultaten van de controles worden steeds naar ons teruggekoppeld.

Op korte termijn gaat tussen de 0,018 en 18% van 1 territorium aan matig geschikt leefgebied van de betrokken soorten verloren, waarin verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn. Dit wordt op korte termijn gemitigeerd door het aanbieden van kunstmatige verblijfplaatsen, muizenruiters en verruiging. Op langere termijn neemt de omvang van het geschikte leefgebied toe. De gunstige staat van instandhouding van bunzing, hermelijn, wezel en egel staat onvoldoende vast. Wij kunnen instemmen met de conclusie van de aanvrager dat de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet in het geding is. De reden daarvoor is dat de soorten aanwezig kunnen blijven in de directe omgeving buiten het plangebied. Daarbij worden doeltreffende mitigerende maatregelen onder begeleiding van een ecooloog getroffen. Er wordt in dit geval geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen gewijzigde werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van een tijdelijke toegangsweg voor de aanleg van windmolens leiden tot het vernietigen van voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van egel, bunzing, hermelijn en wezel. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, sub b Wnb. Voor de overtreding van dit verbod heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van (deze wijziging van) het project.

Het verharden van de Haarweg is vereist om de toevoer van grote onderdelen tot het Windpark Stap-horst mogelijk te maken. De weg dient hiervoor dusdanig verbreed te worden dat er habitat voor egels en marterachtigen wordt vernietigd of beschadigd. Als de Haarweg verbreed wordt kan alle aanvoer van alle materialen over de Haarweg plaatsvinden. Bij de beoogde aanpak moeten er 44 bomen in het gebied gekapt worden.

Het alternatief, aanvoer vanaf de J.J. Gorterlaan en de Bovenlaan, leidt ertoe dat er veel meer bomen gekapt dienen te worden, met mogelijk meer ecologische schade als gevolg. Om die reden is ervoor gekozen om enkel de Haarweg voor aanvoer van onderdelen te gebruiken. Het aanleggen van een volledig nieuwe weg is ook niet mogelijk, doordat deze grond voor agrarische doeleinden wordt gebruikt en door de betreffende boeren wordt beheerd.

¹³ Yarnell et al. 2019. Should rehabilitated hedgehogs be released in winter? A comparison of survival, nest use and weight change in wild and rescued animals. European journal of Wildlife Research 65:6

Het is niet mogelijk de werkzaamheden op een later tijdstip uit te voeren. De windmolens dragen bij aan de provinciale doelstellingen op het gebied van duurzame energie en dienen tijdig te worden gerealiseerd om bij te dragen aan de doelstellingen (zie C 3.1.5).

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig;

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang afdoende is gemotiveerd. Wij verwijzen hiervoor ook naar de eerder verleende ontheffing die met dit besluit wordt gewijzigd.

De provincie Overijssel heeft met het Rijk de afspraak gemaakt om windturbines te plaatsen met een totaal gezamenlijk vermogen van minimaal 85,5 Megawatt (MW) in 2020. Op dit moment resteert er van die 85,5 MW binnen Overijssel nog 43 MW. Hiervan wordt 12 MW voorzien in de gemeente Staphorst. De bijdrage van het project kan worden gekwantificeerd in termen van jaarlijkse hernieuwbare elektriciteitsproductie en de vermeden emissies van broeikasgassen. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de doelstellingen voor CO₂-reductie en opwekking van duurzame energie (en de afgeleide belangen c.q. doelstellingen die hiermee gediend zijn). Er is sprake van vermeden emissies aangezien de met het project opgewekte elektriciteit de opwekking hiervan op traditionele wijze, met bijbehorende broeikasgas emissies, voorkomt.

De opwekking van duurzame energie, zoals door toepassing van windturbines, vindt plaats om klimaatverandering, en daarmee de gevolgen, te beperken en/of voorkomen. De belangen die hiermee samenhangen zijn van openbare veiligheid, volksgezondheid, gewas, visserij en wateren en economie gediend, daarmee tevens dwingende redenen van groot openbaar belang.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁴ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁵. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D. SLOTCONCLUSIE

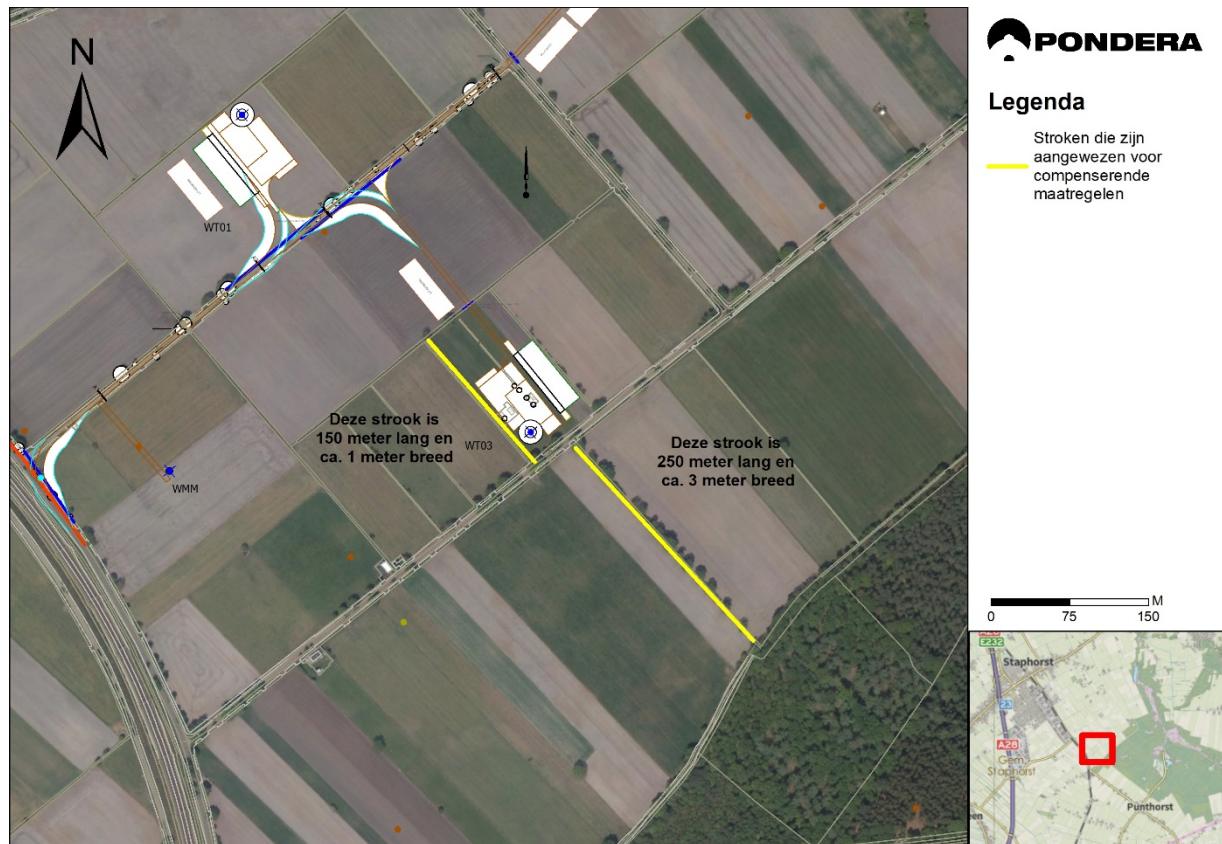
De aanvullende ontheffing van de verbodsbepalingen om kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soorten optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de aanvullende ontheffing.

¹⁴ Art. 1.10, derde lid Wnb

¹⁵ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

Bijlage 1. Vervangend leefgebied egel

900 m² geschikt foerageergebied en verbindingszone worden gerealiseerd in de directe omgeving van het plangebied door matig geschikt foerageergebied te optimaliseren en door nieuw geschikt foerageergebied te creëren (zie kaart).

Bij droogstaande greppel met enige ruigte. Ter versterking leefgebied wordt er een tweede greppel naast gegraven. Tussen deze twee greppels komen struiken te staan en de greppels en deze tussenruimte worden ook ingezaaid, zodat er een beschutte, voedselrijke strook kan ontstaan voor marterachtigen.

- Bij berm met bomen en kort gemaaid gras. Hier worden ter versterking leefgebied struiken en takkenrillen geplaatst en worden ruigtesoorten (kruiden en/of bloemrijke ruigte) ingezaaid, zodat er een beschutte, voedselrijke strook kan ontstaan voor marterachtigen.
- Daarnaast worden extra voedselrijke plekken aangebracht, zoals muizenruiters.
- Minimaal 3 (tijdelijke) verblijfplaatsen voor marters in de directe omgeving van het plangebied te realiseren, door de aanleg van dakpanstapels, hooi- en strobalen of steenstapels.
- Minimaal 2 (tijdelijke) verblijfplaatsen voor egels in de directe omgeving van het plangebied te realiseren, door de aanleg van takkenbossen.

De nieuwe bermen langs de Haarweg en nieuw aangelegde wegen worden geschikt gemaakt voor marters en egels door een combinatie van de onderstaande maatregelen te realiseren. Dit wordt overlegd met een deskundig ecooloog.

- De aanplant van heggen en houtwallen.
- Droge greppels kunnen geschikt gemaakt worden als leefgebied of verbindingszone door de aanplant van struiken, zodanig dat ze voldoende dekking bieden (beschutte vegetatie tot aan de grond).

- Het voedselaanbod vergroten door het graven van poelen, het maken van takkenrillen en het plaatsen van 'muizenruiters of -piramides'.
- Het creëren van verblijfplaatsen door de aanleg van takkenbossen, struiken, steen-stapels, hooi- en stobalen of dakpanstapels.

Voor de specifieke inrichting, zoals de te gebruiken vegetatie etc., wordt de beheerwijzer landschappelijke maatregelen voor kleine marterachtigen' van de Zoogdiervereniging geraadpleegd (Westra & Kuiters, 2018).